

מסורת הש"ס

(א) [צ"ל טרית], (ב) גי' הערוך ערך שגדן שגדוה' והעיד המוסף דגלון יוי' כלז היך והוא כשטמח' נקרא שגדוה', (ג) צ"ל משה עי' חס' לעיל ד' ד"ה מכניס, (ד) נדה מג; (ה) ס"א הכה על ראשה אדם שהיה אחו' בידו שטט בזהמה והלכה על השטט עד זנבה או שהכה כלפי זנבה והגיע השטט עד כלפי ראשה ולא תימח' שטטה על ראשה וזנבה שלא יגע שטרה כלל דלכא' למחש' משום ריטוק אלא אפילו הכה על השטרה באורך אפי"ה לא חיישין ע"כ רש"י בשם פירוש' מדרוקס, (ו) עיין רש"א, (ז) [ועיין היטב חס' נדה נח ד"ה דלענין],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואפי' לא גרסי' דדוקא כפ' כ"ל וחיתת לא נמחק;

לעני רש"י

קרושט"א גרל. קרנפ"א עורית. התבוצצות שרידים.

מוסף רש"י

בידוע שלאחר שחיטה. וישרה (כתובות ע"ה). ששלשה ימים קודם שחיטה. ואם לקחה טבח זה בתוך שלשה ימים מקח טעות הוא ויחזיר לו בעולה הדמים שמכר לו טריפה (טו). לא הגליל ד פי המכה. זה אומר עד שלא לקחתי ניקב זה חתם מעת לעת ושחטה כשרה ובקופלת מאליה לא חיישין להכי: **ההוא גדיא דהוה ליה דבניה.** בגג והוה ארובה בגג. הוא חושאל. שעורים קלופים: **ציפומא.** כנגד פי ארובה למטה צבית: דגר. קפץ: **משום דאין לה מידי למסר.** שלא קפלה דרך ארובה אלא צדיי הגג מסרכת עגמה צבתלים וקופלת ומהניא לה סריכת הכתלים שמסרכת צדיה קת: והאי לים ליה מידי **למיסר.** שהארובה אינה סמוכה לכותל: **דאמרה נפשה.** אם גבוה לה יותר מדאי אינה קופלת: **דהו שדרן כרעיה צתרייטא.** רגליה האחרונים היו נגררין אחריה: **שיגרונא.** קרנפ"א: **הנכתא כרז יימר.** דלא מידקקין למידק שאר צהמות עד שגדן כרעיהו: **וצריס.** ציליס: **דמוור.** דראגיס וכוואציס: **צימרא.** חממיהו כמו (שם דף סז).

שיטה מקובצת

אן ואם לקחה טבח זה בתוך שלשה ימים: ב' ועל הטבח להביא ראיה שהוא מציא מחבור דמסתמא: ב' שאר בהמות ושרדן כרעיהו: ז' ואפי' שלא נתן מעות עדיין דבאן נמצאו: ס' כדי לקיים המכר או הקדושין סברא: ו' ובעין ריעותא הוא דמסתמא מחמת כך בא:

בידוע שלפני שחיטה. וטרפה: **הוגל.** קרושט"א: **בידוע שהוא ג' ימים קודם שחיטה.** ואם לקחה צדון צלשה ימים היו מקח טעות וצריך המוכר להחזיר לו מעותיו: **לא הוגל פי המכה.** איכא לספוקי אי קודם מקח היו אי לאחר מקח היו ועל הטבח' שהוא מוציא מידו דמסתמא כל כמה דלא יחייב וזוי לא יחייב ליה חיותא ועליו להציא ראיה שזקדם מקח הוא דמספיקא לא מפיקין ממונא מחזקיה: **למאי נפקא מיניה** לא גרסינן: **הסס ליכא מידי למיסר.** כשנמצא נקב בלא מחט כשהדם יוצא הוא מתקנה צלתותית הצשר והולך לפי שאין לו היכן לידבק: **מיסרן הוה סריך.** הדם צמחט: **רז עוירה שמני.** רז עוירה שמי: **שלא ליה.** אציי דלית' לגביה: **מפטיר כנסיות אנה.** מכניס ומוציא לתלמידים ומאכסס ומעמידם לילך מצית המדרש: **לעילא מרבי רבה.** מר' יהודה הנשיא: **רז הונא צפוראה ור' יוסי מדאש:** מחט **שנמצאש צעוני צים הכוסות.** מבפנים: **מלד אחד.** שלא היתה נראית מבחוץ: **והפכה.** לצית הכוסות ללד החיטון: **ומאל.** על המחט כנגד פיה מבחוץ קורט דס: **אמר אס אין מכה.** זו יולאת לחון דס זה מנין כאן: **טרה טריח להווא גצרא.** כמה הטרחת לאותו האיש על עצמו היה אומר שהטריחו זה לזה אכלו. לישאל אחרינא טרה טרייה כמו

דטרייה לרישה דלמחר לעיל (דף מה):

כלומר צחנס טרחתו לזה שאין כאן

דבר חדוש: **למעלה.** בגג. **למטה.** על הארץ: **אין חוששין.** הואיל ולא

ראינוה שנפלה אין חוששין שמה

נתרסקו אצריה להסתותה מעת לעת

כדין נפולה ורסקות אצרים דלמרינן

צתמניתין (לקמן טו): **גבי עוף אס**

שהיה מעת לעת ושחטה כשרה

ובקופלת מאליה לא חיישין להכי:

ההוא גדיא דהוה ליה דבניה. בגג

והוה ארובה בגג. הוא חושאל.

שעורים קלופים: **ציפומא.** כנגד

פי ארובה למטה צבית: דגר. קפץ:

משום דאין לה מידי למסר. שלא

קפלה דרך ארובה אלא צדיי הגג

מסרכת עגמה צבתלים וקופלת

ומהניא לה סריכת הכתלים שמסרכת

צדיה קת: והאי לים ליה מידי

למיסר. שהארובה אינה סמוכה

לכותל: **דאמרה נפשה.** אם גבוה

לה יותר מדאי אינה קופלת: **דהו**

שדרן כרעיה צתרייטא. רגליה

האחרונים היו נגררין אחריה:

שיגרונא. קרנפ"א: **הנכתא כרז**

יימר. דלא מידקקין למידק שאר

צהמות עד שגדן כרעיהו: **וצריס.**

ציליס: **דמוור.** דראגיס וכוואציס:

צימרא. חממיהו כמו (שם דף סז).

אשתא צמירתא: **דגנני גנני.** ומשליכן

אותם למעלה מכתלי החצר ונופלים

לארץ: **אמתניהו.** על מתניהו נופלין ואין

הפסיכן על גבן שיתפרקו חוליותיהן:

אדריניהו. דרך למעלה מן הכותל:

ודאי חיישין. דלא איכפת להו כל היכי דנפלה:

ההוא גדיא דהוה ליה דבניה. בגג

והוה ארובה בגג. הוא חושאל.

שעורים קלופים: **ציפומא.** כנגד

פי ארובה למטה צבית: דגר. קפץ:

משום דאין לה מידי למסר. שלא

קפלה דרך ארובה אלא צדיי הגג

מסרכת עגמה צבתלים וקופלת

ומהניא לה סריכת הכתלים שמסרכת

צדיה קת: והאי לים ליה מידי

למיסר. שהארובה אינה סמוכה

לכותל: **דאמרה נפשה.** אם גבוה

לה יותר מדאי אינה קופלת: **דהו**

שדרן כרעיה צתרייטא. רגליה

האחרונים היו נגררין אחריה:

שיגרונא. קרנפ"א: **הנכתא כרז**

יימר. דלא מידקקין למידק שאר

צהמות עד שגדן כרעיהו: **וצריס.**

ציליס: **דמוור.** דראגיס וכוואציס:

צימרא. חממיהו כמו (שם דף סז).

אשתא צמירתא: **דגנני גנני.** ומשליכן

אותם למעלה מכתלי החצר ונופלים

לארץ: **אמתניהו.** על מתניהו נופלין ואין

הפסיכן על גבן שיתפרקו חוליותיהן:

אדריניהו. דרך למעלה מן הכותל:

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נא.

המוציא מחבירו ע"זו הראיה. פירוש על הלוקח להציא ראיה שצרכות מוכר נטרפה ז' אפי' שלא נתן מעות עדיין כאן נמצאו וכאן היו כדלמחר צסוק פרק המדיר (כתובות דף עו:) והא דקרי ליה מוציא משום דמסתמא כל כמה דלא יחייב וזוי לא יחייב ליה חיותא והקשה ה"ר י"ע דצנדה

פרק הירואה כתם (דף נח.) תניא צדקה עגמה וחלוקה והשאלתה לצנרתה היא טעורה וחצרתה תולה ומפרש רז שטת דלענין דינא תנן דלא מייחיצא חצרתה לכנס הצנר ואמאי לא אמרינן כאן נמצאו וכאן היו כמו גצי צהמה דהכא וגצי מומין דסוף המדיר וי"ל דלא דמי דודאי כדי לקיים המכר יא ובקדושין סברא הוא דלמרינן הכי שאומר המוכר ללוקח קח פרתא שצרכותן נטרפה והאזן אומר לצנל קח אשמתן שצרכותן נולד המום וקח לנו לצנל המעשה הזה אצל גצי חלוק ליכא למימר הכי ועוד גצי חלוק לעולם הוא צרכות הראשונה צעלת חלוק שלא צא ליד השניה צתורת מכר אלא צתורת שאילה ולא שייך למימר צרכות שואלה נמצאת ולא צרכות צעלת חלוק: **כיון דאיכא מחט מסרך** הוה סריך. ה"ה קוז וכל דבר מדע מדקאמר הסס ליכא מידי למיסרך: **דגר ונפלא.** ולא הלך דלקמן פסקינן דהלכה אפילו צדיקה לא צעי: **דחורן שגורן ברעיה בתרייתא.** לא צנפילה מיירי:

נפלא צארעא חוששין. אף על גז דצנפילה צעינן עד שיפול מעשרה טפחים כדליתא צצרק שור שגמא את הפרה (צ"ק דף נ:) ומכרישא דתורא עד ארעא ליכא אלא ארצנה טפחים כדלמחר הסס (דף נא.) מ"מ חיישין הלא משום דנפיל מממת ההכאה שמנגחין זה את זה:

בית הרחם אין בו משום ריסוק אברים. משום דליכא ריעותא

דאינו הולך צליטריך ליה ללשמועין

דאי לאו הכי פשיטא דלזילין צתור

רוז ולדות ואפי' א"כ מאי קא מסייע

ליה מנן יוס אחד דמטמא ציבה

הסס ליכא ריעותא א"כ כשחיה הרבה

אחר כן וי"ל דאס איתא דלאתרמי

ריסוק אצרים מממת צית הרחם

א"כ היה לנו לחושנז לאונס לענין

ציבה ועוד דזוני מוכיח שנתרסקו

אצריו צבית הרחם וכעין ריעותא הוא

דמסתמא ו דמחמת כך צא הוזב אלא

ודאי לעולם אין צו ריסוק אצרים:

מודה

חוששין משום ריסוק אברים מאי טעמא כי שדו להו אמתניהו שדו להו כי היכי דלירחטי קמייהו אהדריניהו ודאי חיישין והני מילי דאהדריניהו מחמת יראה אבל מחמת תשובה תשובה מעלייתא הוא דעבדי אמר רב יהודה אמר רב הבה על ראשה והלכה לה כלפי זנבה על זנבה והלכה לה כלפי ראשה כנגד כל השדרה כולה אין חוששין משום ריסוקי אברים ואי שלים חוטרא אפלגי דגבא חיישין ואי אית בה קיטרי חיישין ואי מחיי אפסקיה חיישין אמר ר"נ ב"בית הרחם אין בו משום ריסוקי אברים א"ל רבא לר"נ תניא דמסייע לך צ'תינוק בן יום אחד

מטמא

והכה על מתניה ולא על הצלעות וכן על זנבה והלכה כלפי ראשה והכה על כל הצלעות כנגד כל השדרה קאמר: **ואי שלים חוטרא אפלגא דגבא.** שאלה היא ארוך ככל השדרה חיישין: **קיערי.** כהפסק כלומר לרזח הגז חיישין לחוט השדרה: **צים הרחם.** עגל שנולד היום שיא מצית הרחם צר: **אין חוששין.** שמה נדחק ונתרסקו אצריו ואין צריך להסתותה מעת לעת:

מטמא

עין משפט נר מצוה

קלח א מיי פ"כ מהל' מביה הלנ"ו סמג עשין פז טושי"ע חז"מ ס"י רלז סעי' יא ונרנב אלפס עוד צצ"צ פרק ו דף ר"א:

קלח ב ג מיי פ"ט מהל' שחיטה הלכה ט סמג עשין סג טושי"ע י"ד ס"י נח סעיף יא: **קב ד מיי** שם הל"י סמג שם טושי"ע י"ד ס"י נח סעיף ו: **קבא ה ו מיי** שם סמג שם טושי"ע י"ד ס"י נח סעי' ט: **קבב ז מיי** שם הל"יא שם טושי"ע שם ספי' יב:

קבג ח מיי שם הל"י"ג סמג שם טושי"ע י"ד ס"י נח סעי' ו: **קבד ט מיי** שם הל"י"ז ועי' סמג שם טושי"ע י"ד ס"י טו ספי' ז: **קב** וסומן נח ספי' ג: **קבז** ח מיי פ"א מהל' מו"מ הלכה ד:

רבינו גרשום

אוכל' (כר' כלומר אוכל): משני צדדין טריפה. והוה שניקב לחור. ונמצא עליו קורט דם בסוף המחט מצד (אחד) אחר. הגלילי פי המכה שיכש פי המכה והיה בו מלניט' למאי נפקא מינה למקח וממכר היכי דמי שבתוך ב' ימים שקנאו שחטו ומצא בו אותו מחט והוגלד פי המכה אירע איהו חוה אמר בירשותן אירע לה המציא בירשותן אירע לה המציא מחבור עליו להביא עדים שברשות מוכר אירע לה ואם לא יביא עדים אלושבע המוכר שלא אירע לה ברשותו ופטור: אי הכי כולוהו נקובי נמי ליבענן קורט דם כלומר ניקבה הריא משני צדדין [אנין] פסול עד דאיכא קורט דם מצד אחד: שאני הכא דאיכא מחט. ואם איתא דקודם שחיטה סריכיה הוה מסרכא הודם בסוף המחט: שמני. לשון שמי. מפטיר כנסיות אגי. משמש תלמידים שהיו נכנסין לפני ר' ללמוד: טריוי טרייה להווא גברא. כלומר הטרחת פסיעותיי בתנא: אין חוששין שמה משום ריסוקי איברים כר'. כלומר אין חוששין שמה בשקפצה למטה שיכרה איכריה משום דאמרה נפשה: חזא חושאל באיפומא. כלומר היו שערין קלופין כנגד החור שעליה והיה חור באמצע העליה כעין חור של אשטובא: טעמא דרב הונא משום דמסרכא ואין חוששין משום ריסוקי אברים ויכא חוששין משום ריסוקי אברים כון עומדת על הכותל ובשקפוצת למטה מסרכא לצד הכותל והאי לא מסרכא דבאמצע העליה הוא: דהוה קא שדרן כרעא בתרייתא כר' כלומר מגדרת רגליה אחריה ולא היתה יכולה לפסע בדרך כל בהמה. שגדונא הוא דנקיט לה חולי כלומר וכשרה לאחר זמן. כשתציל מאותו חולי. דמדדוקיימי אשמוךדיר: צימרא בעלמא הוא דנקיט

לה חולי: דפתקי גנבי כלומר כשגנבין בהמה דקה בליליה משליכן אותו דרך כותל. אין חוששין בו כי שדו להו כלומר שמשליכן אותו אמתניהו שדו להו. אהדריניהו ודאי חיישין דאהדריניהו בלילי דרך כותל בלא ידיעת בעלים חיישין משום ריסוקי איברים דודאי כשמשביכן אותו אין חוששין עליה אם נתרסק: תשובה מעלייתא עבדי ואין מוסקין אותו. בית הרחם אין בו משום ריסוקי איברים כלומר כשנולד

^[א] הדבר י"ע הואך יוכל לשנע צבא שני אירע לה כשמותו וש לישב.